

MH KUVAA KOIRAN PERSOONALLISUUTTA

Sarja perustuu Annamaija Hujalan esitykseen kerry- ja vehnä-harrastajien luentopäivänä 26.10.2014. Sarja ensimmäisessä osassa kerrotaan, mikä on MH-luonnekuvaus ja mitä siinä tapahtuu. Seuraavissa osissa tarkastellaan mm. sitä, miten MH-kuvauksen tulos vastaa koiran käytöstä arkielämässä, millaisia ovat keskimäärin vehnien ja kerryjen luonnekuvaustulokset ja miten luonnekuvausta voisi käyttää apuna jalostuksessa. Teksti: Annamaija Hujala | Kuvat: Tanja Rytkönen

MH-LUONNEKUVAUS JA SEN TULOSSIIN POHJAUTUVA LUONNEANALYYSI

Juttusarjan osa 1

MH-luonnekuvaus (MH = Mentalbeskrivning Hund) on Ruotsissa 1980-luvulla kehitetty koiran luonteen ja käyttäytymisen kuvauskeino, jossa kuvataan koiran toimintaa kymmenessä vakioituissa tilanteessa eli osiossa. Luonnekuvauksen ärsykkeet toistetaan jokaiselle koiralle mahdollisimman samankaltaisina ja koiran reaktiot kuvataan objektiivisesti, jotta tulokset olisivat luotettavia ja vertailukelpoisia. MH-luonnekuvauksen tavoitteena on objektiivinen, mitattava kuvaus koiran tietyistä persoonallisuuden piirteistä.

Nimi luonnekuvaus viittaa siihen, että tuloksia yhdistelemällä ja analysoimalla voidaan päästä käsiksi tiettyihin periytyviin luonteenpiirteisiin, jotka vaikuttavat koiran käyttäytymiseen. Koska ominaisuudet ovat periytyviä, niihin on mahdollista vaikuttaa jalostusvalinnoilla.

MH-kuvauksen aikana kaksi luonnekuvaajaa kirjaa koiran reaktiot kuvauslomakkeeseen käyttäen intensiteettiasteikkoa 1–5. Arvo 1 kuvaa reaktion pienintä ja 5 suurinta voimakkuutta, ei pisteitä tai paremmuutta. Tarkoituksenmukainen reaktion voimakkuus riippuu ärsykkeestä ja rodusta, joten yleisesti hyvää tai huonoa arvoa ei ole, eikä ”ihannetulosta” saati ”hylättyä”.

Luonnekuvauksessa katsotaan koiran käyttäytymistä sitä arvostelematta tai tulkitsematta – se kuvataan, mikä nähdään. Luonnekuvauksen jälkeen luonnekuvaaja käy lomakkeen läpi yhdessä koiranomistajan kanssa ja antaa lomakkeen lisäksi suullisen palautteen koiran käytöksestä.

Kattava määrä luonnekuvattuja kerryjä ja vehniä

Suomessa MH-luonnekuvaus on virallistettu vuonna 2010. Kerry- ja vehnäterrierikerho on ollut yksi MH:n uranuurtajista ja järjestänyt kuvauksia vuodesta 2007. Kuvattuja vehniä on tällä hetkellä 139 ja kerryjä 34; luvuissa ovat mukana sekä viralliset että ennen vuotta 2010 järjestetyt epäviralliset MH-tulokset.

Ruotsissa MH on nyky muodossaan ollut käytössä vuodesta 1996, ja siellä on kuvattu yli 1000 vehnää ja noin 150 kerryä, joten

MH-luonnekuvauksessa koira saa reagoida ärsykkeisiin juuri niin kuin se haluaa.

varsinkin vehnistä on kertynyt jo erittäin hyvin tietoa. Ruotsin ja Suomen MH:t ovat teoriassa samanlaiset, joten niiden tulosten pitäisi olla vertailukelpoisia.

Alun perin MH-luonnekuvaus on kehitetty nuorille, 12–18 kuukauden ikäisille koirille, mutta Suomessa kuvauksen alaikäraja on asetettu 18 kuukauteen. Yläikärajaa Suomessa ei ole.

Koiran kuvaaminen nuorena on suositeltavaa, jos kuvauksella halutaan painottaa koiran geeneissään perimää käytöstä. Mitä iäkkäämpi koira, sitä enemmän ympäristö ja oppiminen ovat muovanneet sen käytöstä. Vaikka MH:n kuvaamat piirteet on todettu koiralla suhteellisen pysyviksi, kaikkein vertailukelpoisimpia ovat suunnilleen samanikäisten tulokset.

Ruotsissa vehnäterrierien keskimääräinen testi-ikä on 2,2 vuotta, Suomessa keski-ikä ei ole laskettu. Ruotsin vehnillä on havaittu, että koirien iän myötä MH:ssa todetut pelot keskimäärin lisääntyvät ja sosiaalisuuden, leikkisyyden ja uteliaisuuden intensiteetti laskee (Nybom 2003), joten tämäkään ei puolla MH:n lykkäämistä myöhemmälle iälle.

MH:ssa halutaan nähdä, miten kukin koira käyttäytyy puolueettomassa, kaikille samankaltaisessa tilanteessa. Tapaeläimenä koira oppii nopeasti toimintamallit kotona tai näyttelyssä tai muussa harrastuksessa. Jotta rikottaisiin rutiinit ja nähtäisiin koiran ”omin” käytös opitun sijaan, MH:ssa ei ole tuttua ympäristöä tukena ja rajoitteena, vaan koira kohtaa uusia asioita, jotka tapahtuvat uudessa ympäristössä. Näin saadaan kaikille koirille mahdollisimman samanlaiset kokemukset ja tuloksista mahdollisimman vertailukelpoisia.

Testit kertovat vain osan luonteesta

MH-luonnekuvaus ja luonnetesti (LTE) ovat kaksi erilaista, toisiaan täydentävää tapaa kerätä tietoa koiran käyttäytymisestä ja luonteesta. Sekä MH että luonnetesti kuvaavat vain osaa koiran persoonallisuudesta, eivät koiran koko luonnetta tai olemusta. Tätä voi verrata vaikkapa lonkkakuvaukseen: lonkkakuvaus ei kerro millainen on koiran terveys, vaan yhden osan kokonaisuudesta. Siitä huolimatta lonkkien kuvaamista – tai järjestelmällistä luonteen kuvaamista – ei ole syytä väheksyä osana tavoitteellista jalostusta.

MH-luonnekuvauksessa koira saa reagoida ärsykkeisiin juuri niin kuin se haluaa. Sitä ei esimerkiksi pakoteta hihnasta kiinni pitäen jäämään tilanteisiin, joihin se ei halua jäädä, vaan se saa ottaa etäisyyttä. MH:ssa ihminen ei missään osiossa uhkaa koira, joten kuvaus sopii myös ihmisiin hieman epäilevästi suhtautuville yksilöille.

Koira pyritään myös palauttamaan kokemuksistaan MH-kuvauksen aikana, luonnekuvaajien valvonnassa. Jos koira tuntuu syystä tai toisesta kuormittuvan liiaksi, kuvaus keskeytetään. Jos ohjaaja päättää keskeyttää koiran MH:n, kuvaus on mahdollista uusia yhden kerran. Kuvauksen saa uusia aikaisintaan kuuden viikon päästä, ja sama vähimmäisaika tulee olla luonnekuvauksen ja -testin välillä.

Suomen Kennelliitto määrittelee luonnekuvauksen tarkoituksen näin: ”MH:n tarkoitus on kerätä aineistoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemissä tilanteissa. Kuvaustuloksia roduittain yhdistelemällä saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta. Yksittäisen koiran MH kuvaa näin koiran luonteenominaisuuksia sekä yksilönä että rodulle tyypilliseen ja ihanneluonnekuvaan verrattuina. MH -kuvaukselle voidaan luoda rodun ihanneprofiili, joka kuvaa rotumääritelmään ja rodun käyttötarkoitukseen perustuvat käyttäytymisreaktiot ihannetensiteetteineen (eli ihannevoimakkuuksineen). Ihanneprofiili on rotukohtainen, ja se kuvaa miten rodun tulisi käyttäytyä tietyssä tilanteessa eli mikä on ihannetapa

toimia kyseisessä tilanteessa” (Lähde: SKL, ohjeistus MH luonnekuvauksen rotuprofiilin luomiseen).

MH-luonnekuvaus ei itsessään sisällä arvostelua, vaan kussakin osiossa ja ärsykkeessä tarkoituksenmukaisimmat arvot vaihtelevat rodun käyttötarkoituksesta riippuen. Kuten luonnetestissä, täydet 300 pistettä tuskin on vehnälle tai kerrylle se toivottavin pistesaalis.

Erilaisten yksilöiden kuvaaminen tärkeää

Kullekin rodulle on mahdollista määrittää oma ihanneprofiili. Ihanneprofiilit voivat olla monelle rodulle samankaltaisia, ”hyväluonteisella” koiralla kun usein on samankaltaisia piirteitä rodusta riippumatta: jonkinasteinen sosiaalisuus, pelottomuus ja terve hermorakenne. Lisäksi luonnetesteissä, sekä MH:ssa että LTE:ssä, koira joutuu toimimaan ilman kodin ja läheisten luomaa turvaa, joten testitilanteessa on arkea helpompaa tunnistaa, onko koiralla jokin piirre, jossa olisi kehittämisen varaa.

MH-kuvaustuloksista saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta jotta rotujemme luonnekuvasta saataisiin kattava ja sitä voitaisiin hyödyntää jalostuksessa, mahdollisimman monen koiran pitäisi osallistua MH-luonnekuvaukseen ja/tai luonnetestiin. Rotujemme jalostuksen tavoiteohjelmat suosittavatkin tätä vähintään jalostusyksilöille, mikä on hyvä alku.

Jotta aineisto olisi kattava ja vastaisi todellisuutta, luonnekuvattavana tai -testattavana tulisi käydä kaikenlaisia yksilöitä ja tutkittujen jalostusyksilöiden ja niiden jälkeläisten määrä tulisi olla mahdollisimman suuri. Roduillemme ei ole vielä määritetty ihanneprofiileja, mutta ne ovat työn alla. Aineiston kertyessä näemme, missä rotumme ovat nyt ja mihin piirteisiin tulevaisuudessa pitäisi kiinnittää huomiota.

Lähes jokainen koiranomistaja kuvaa koiransa ”hyväluonteiseksi”, onhan se rakas perheenjäsen, jonka persoonallisuuteen ja oikkuihin on totuttu. Samoin jalostuksessa pentueen vanhempia kuvaillaan usein ”hyväluonteisiksi kotikoiriksi”, ja niin ne varmasti kasvattajan näkökulmasta ovatkin.

Mutta onko meillä yhteinen käsitys asiasta – käyttäytykö minun hyväluonteinen koirani samalla tavalla kuin sinun? Esimerkiksi: Miten koira käyttäytyy vieraita kohtaan? Karsastaako se ääniä, onko ”säikähtänyt ukkosta” tai jotain muuta äkillistä ääntä? Mitä ominaisuuksia koirassa täytyy olla, jotta se on tyypillinen hyväluonteinen rotunsa edustaja?

Työkalu luonteiden vertailuun

Koiran MH-profiili antaa mahdollisuuden vertailla tiettyä koiran persoonallisuuspiirteitä toisiinsa yksilöiden ja rotujen välillä. Tarkastelemalla koirien MH-profiileja voimme keskustella samoista, samalla tavalla mitatuista piirteistä. Vaikka ihannekoiramme voikin olla erilainen, käytössä

ovat samant mittarit ja voimme tarkastella samoja ominaisuuksia.

Joskus kuulee perusteltavan, ettei koiraa tarvitse tuoda MH-kuvaukseen tai luonnetestiin, koska ”kyllä minä koirani tunnen”. Totta, harvoin testauksessa suuria yllätyksiä tulee, jos omistaja osaa lukea koiransa. Mutta tuntevatko muut koirasi? Muistatko itse vuosien päästä, miten koirasi käyttäytyi?

Yksilöiden ja rodun tilanteen arviointia helpottaa, jos mahdollisimman monella koiralla on samankaltainen luonteen ”testipatteristo” takana ja siitä mustaa valkoisella kaikkien käyttöön. Vastaava tietopatteristo saadaan keräämällä systemaattisesti koirien terveys- ja näyttelytuloksia: niistäkin on eniten hytyä, kun tuloksia tallennetaan ja jaetaan yhteiseksi tiedoksi.

Jalostukseen tietojen kerääminen antaa lisätyökalun: Vertaamalla rodun tilannetta ihanneprofiiliin voidaan nähdä, mihin MH:n mittaamiin ominaisuuksiin rodussa tulisi erityisesti kiinnittää huomiota. Yksilötasolla ihanneprofiili auttaa jalostusparin valinnassa: kun tiedämme millainen ajateltujen vanhempien ja niiden sukulaisten MH-profiili on, voimme helpommin valita toisiaan täydentävät vanhemmat. Jos vaikkapa jalostukseen ajateltu narttu reagoi MH:ssa voimakkaasti ääniin, kannattaa sulhoksi valita ääniä pelkäämätön uros, jottei tulisi tuottaneeksi ääniherkkyydelle altista pentuetta.

31

arvioitavaa kohtaa

MH-luonnekuvaus koostuu kymmenestä osiosta, joissa on yhteensä 31 arvioitavaa kohtaa. Kaksi luonnekuvaajaa kirjaa koiran reaktion voimakkuuden kussakin kohdassa kuvauslomakkeeseen, joka kuvaustilanteen päätyttyä annetaan koiran ohjaajalle.

Koira ja ohjaaja kulkevat kuvausradan läpi yhdessä testinohjaajan kanssa, joka ohjeistaa koirakon toimintaa koko ajan. Ohjaajan tarvitsee siis vain kuunnella ohjeita ja toimia niiden mukaan, ennakkovalmisteluja ei tarvita.

Kuvauksen osioissa koira lasketaan vapaaksi, ja ohjaajan on saatava koira hallintaan kahden minuutin kuluessa kunkin osion päättymisestä. Nuoret koirat usein rallattelevat ensimmäisissä osioissa vapaaksi päästyään, mutta niiden kuuluo parane kummasti MH:n edetessä.

Osioiden välillä koiralle annetaan aikaa palautua edellisestä osiosta ennen seuraavaa. Osioissa on apuna koulutettuja avustajia, jotka huolehtivat testilaitteistosta ja muusta rekvisiitasta. Rata toteutetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti, jotta kuvaus on kaikille koirille mahdollisimman samanlainen ja tulokset vertailukelpoisia. Toimintaa ei siis mukaute koiran mukaan, vaan kaikkien kuvaus pidetään samankaltaisena. Osioiden välillä koiralle annetaan aikaa palautua edellisestä osiosta ennen seuraavaa.

Koska ohjaaja ei näe koiransa jokaista reaktiota, eikä jännitykseltään aina muista näkemäänsä, kannattaa pyytää kaveri videokameran kanssa seuraksi. Videolta yksittäisen koiran MH aukeaa paremmin kuin pelkästä kuvauslomakkeesta.

Kunkin osion kohdalla kuvauslomakkeessa on intensiteettiasteikon 1–5 lisäksi sanallinen kuvaus siitä, millaista käytöstä kukin numero yleisimmin vastaa. Esimerkiksi osiossa 2b, leikki: tarttuminen, arvon 1 yleisin käytös on ”Ei tartu esineeseen” ja arvon 5 ”Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista”. Aina sanallinen selitys ei vastaa tapahtumien kulkua, kaikkia eri käytösvariaatioita kun ei saa kerrottua viidessä kohdassa. Sanallisiin selityksiin ei siis kannata takertua vaan katsoa reaktion voimakkuutta ja kokonaisuutta.

Kuvaustilanteessa voi tapahtua inhimillisiä virheitä tai laitteistot saatavat pettää. Siksi on järkevää katsoa kunkin koiran kuvaustuloksia kokonaisuutena, ei niinkään yksittäisten osioiden arvaja, varsinkaan jos joku arvo poikkeaa yleiskuvasta. Vielä luotettavamman kuvan käytöksen geneettisestä osuudesta saa tarkastelemalla yksittäisen koiran ohella sen sukulaisten tuloksia, jolloin mahdolliset testausvirheet ja oppimisen tai ympäristön vaikutus häviävät massaan.

MH-luonnekuvauksen osiot

1. Kontakti

Kontakti kuvaa koiran valmiutta ottaa kontaktia ja vastata kontaktiin vieraiden ihmisten (MH:ssa testinohjaaja) kanssa eli koiran sosiaalisuutta ihmistä kohtaan.

Osiossa arvioidaan:

- Tervehtiminen, kuinka koira tervehtii vierasta ihmistä ja vastaa tervehdykseen.
- Yhteistyö, miten koira suostuu yhteistyöhön vieraan kanssa, kun sitä viedään pois ohjaajalta: lähteekö vieraan mukaan ja ottaako kontaktia.
- Käsittely, kuinka koira hyväksyy vieraan ihmisen käsittelyn.

2. Leikki I

Leikki kuvaa koiran halua leikkiä esineellä ja taistella testinohjaajan kanssa. Leikki-osio tehdään kaksi kertaa, ja niistä voimakkaampi leikkihalua ja tarttuminen kuvataan lomakkeeseen.

Arvioitavana ovat:

- Leikkihalua, koiran kiinnostus ja nopeus leikkiesineeseen, kun ohjaaja ja testinohjaaja heittelevät leikkipatukkaa toisilleen ja lopuksi kymmenen metrin päähän koirasta.
- Tarttuminen, millaisella otteella koira tarttuu heitettyyn patukkaan.
- Puruote ja taisteluhalu, miten koira vastaa testinohjaajan leikityksen – tarttuuko, vetäkö vastaan, millaisella tarmolla.

3. Takaa-ajo ja tarttuminen

Osiossa tarkastellaan koiran halua ajaa takaa liikkuvaa ”saalista” (vieheenä on keinoturkisriepu). Tarttuuko koira siihen epäröimättä vai tutkiiko ensin? Tämäkin tehdään kaksi kertaa samanlaisena, ja molemmat kerrat kuvataan lomakkeeseen.

Osa-alueet ovat:

- Takaa-ajo, lähteekö koira saalistamaan liikkuvaa viehettä.
- Tarttuminen, millaisella otteella koira tarttuu saaliiseen.

4. Aktiiviteettitaso

Tässä osiossa tarkastellaan koiran reaktioita, kun kolmeen minuuttiin ei tapahdukaan mitään. Edellisissä osioissa koiraa on aktivoitu ja leikitetty, ja nyt katsotaan miten koira osaa rauhoittua kokemansa jälkeen. Kestävätkö koiran hermot, vai alkaako piipitys tai puuhastelu?

5. Etäleikki

Etäleikissä kuvataan koiran suhtautumista vieraaseen henkilöön, joka houkuttelee koiraansa kanssaan leikkimään 40 metrin päässä ohjaajasta. Uskaltaako koira lähteä kauemmas leikkimään ilman omistajan tukea? Onko koiralla tähän riittävästi leikkihalua ja sosiaalisuutta?

Osa-alueet ovat:

- Kiinnostus, kiinnostuuko koira sitä leikkiin kutsuvasta avustajasta.
- Uhka/aggressio, vastaako koira näkemäänsä uhkaelein.
- Utelaisuus, miten koira lähestyy avustajaa.
- Leikkihalua, miten koira tarttuu leikkiesineeseen, joka on samanlainen patukka kuin Leikki-osiossa.
- Yhteistyö, kuinka halukkaasti koira leikkiä avustavan kanssa. Osan ajasta avustaja houkuttelee koira leikkiin, osan on passiivisena.

6. Yllätys

Tähän saakka MH-kuvausta koira on leikitetty, seuraavissa kolmessa osiossa katsotaan saadaanko koira suuttumaan ja miten se kokemastaan palautuu. Yllätys-osio kuvaa koiran toimintareaktiota

yllättävässä tilanteessa. Radalla nousee koiran eteen päätön haalari kolmen metrin päähän koirasta.

Osiossa arvioidaan:

- Pelko, mikä on koiran ensireaktio ylös nousevaan haalariin.
- Puolustus/aggressio, vastaako koira näkemäänsä uhkaelein tai aggressiivisesti.
- Uteliaisuus, kuinka nopeasti koira menee tutustumaan haalariin.
- Jäljellejäävä pelko, kun koira on tutkinut haalarin ja joutuu ohittamaan sen – välttääkö haalaria vielä.
- Jäljellejäävä kiinnostus, kuinka kiinnostunut koira on haalarista sitä ohittaessaan.

7. Ääniherkkyys

Osiossa katsotaan koiran suhtautumista yllättävään, takaapäin tulevaan ääneen.

- Pelko, mikä on koiran ensireaktio yllättävään räminään.
- Uteliaisuus, kuinka nopeasti koira menee tutustumaan äänilähteeseen.
- Jäljellejäävä pelko, miten koira suhtautuu, kun joutuu ohittamaan äänilähteen uudelleen (nyt ilman ääntä).
- Jäljellejäävä kiinnostus, kuinka kiinnostunut koira on äänilähteestä sitä ohittaessaan.

8. Aaveet

Tässä tarkastellaan koiran reaktioita, kun hitaasti ja uhkaavasti liikkuvat kohteet (valkopukuiset aaveet) lähestyvät koiraa ja ohjaajaa edestäpäin, aina neljän metrin etäisyydelle. Koiraa ei tässäkään pakoteta toimimaan tai jäämään paikalleen, vaan se saa reagoida kykyjensä ja luonteensa mukaisesti.

Kuvattavat ominaisuudet ovat:

- Puolustus/aggressio, reagoiko koira näkemäänsä uhkaelein.
- Tarkkaavaisuus, kuinka koira käsittelee tilannetta.
- Pelko, koiran etäisyydenpito aaveisiin.
- Uteliaisuus, kuinka nopeasti koira menee tutustumaan aaveisiin.
- Kontaktinotto aaveeseen, ottaako kontaktin avustajiin ja vastaako kontaktiin, kun aaveen huppu on riisuttu.

9. Leikki II

Toinen leikki-osio kuvaa koiran leikkihalua ja tarttumista kuvauksen loppuvaiheessa, kaiken kokemansa jälkeen. Leikki on toteutukseltaan samanlainen kuin Leikki 1 kuvauksen alussa, poislukien c-osuus eli puruote ja taisteluhalu. Onko koiran innokkuus muuttunut eli vähentynyt tai lisääntynyt? Onko koira kuormittunut vai kenties vasta saatu heräteltyä toimintaan?

10. Ampuminen

Viimeisessä osiossa koiralle ammutaan yhdestä neljään laukausta yhdeksän millimetrin starttipistoolilla, noin 20 metrin etäisyydellä koirasta. Osiossa kuvataan koiran reaktioita laukauksiin kuormituksen jälkeen sekä koiran ollessa aktiivisena (leikki tai muu liikkuminen ohjaajan kanssa) että passiivisena (löysässä hihnassa).

Ohjaajalla on oikeus päättää ammutaan laukaukset vai ei, kunhan siitä ilmoittaa ennen osiota 9. Jos koira pelkää laukauksia tai ohjaaja kieltäytyy laukauksista, arvo on 5. Muutoin koiran reaktion intensiteetti kuvataan asteikolla 1–4. Laukauksia ammutaan yhdestä neljään, sillä jos koira osoittaa laukaukseen pelkoa, enempiä ei ammuta. Tässäkään kohtaa MH:ta koiraa ei pakoteta jäämään tilanteeseen, jossa se ei halua olla.

Viimeisen osion jälkeen ohjaaja saa leikkiä koiransa kanssa ja palkita sitä, ja luonnekuvaaja käy kuvauslomakkeen läpi yhdessä ohjaajan kanssa. Varsinkin jos kyseessä on nuori koira, luonnekuvaajalta voi saada myös hyvää palautetta niistä asioista, mihin koira kanssa touhussa on hyvä kiinnittää huomiota. Esimerkiksi, onko koira suhtautunut epäilevästi vieraaseen ihmiseen, onko se erittäin innokas jah-taaja, tarvitseeko koira ohjaajan tukea kohdatessaan pelottavia asioita – vai onko suhde koiran ja omistajan välillä kaikin puolin kunnossa. Nuoren koiran käytöstä kun pystyy vielä muovaamaan haluttuun suuntaan, kun asiat tiedostaa.

MH kuvaa periytyviä piirteitä

Luonnekuvauksen osioiden tuloksia yhdistelemällä saadaan kuva tiettyistä koiran persoonallisuuden tai käyttäytymisen piirteistä, joiden on todettu olevan voimakkaasti periytyviä (esim. Svartberg & Forkman 2002, Svartberg et al. 2005):

- Sosiaalisuus ihmistä kohtaan (osiot 1a, 1b, 1c, 8e)
- Leikkisyys (2a, 2b, 2c, 9a, 9b, 5a, 5c, 5d, 5e)
- Aktiiviteettitaso (osio 4)
- Pelko (6a, 6d, 7a, 7c, 8c)
- Puolustus/ aggressio (5b, 6b, 8a, 8b)
- Uteliaisuus/ kiinnostus (6c, 7b, 8d; 6e, 7d)
- Takaa-ajo + tarttuminen (osio 3)
- Suhtautuminen laukauksiin (ampuminen, osio 10)

Leikkisyyttä tarkastellaan paitsi leikkiesineen kanssa myös sosiaalisena leikkinä (etäleikissä). Uteliaisuus tarkoittaa MH:ssa sitä, kuinka nopeasti koira uskaltaa tutustua pelotteeseen. Kiinnostus puolestaan tarkoittaa jäljellejäävää positiivista kiinnostusta pelotteeseen ohitus-aikana. Koiralle ajalla on hyvin suuri merkitys palautumisessa: rohkea koira palautuu pian ja arempi vaatii aikaa.

Sosiaalisuuden, leikkisyyden, pelottomuuden, uteliaisuuden ja halun takaa-ajoon on todettu periytyvän ryppään yhdessä. Eli peloton koira on useimmiten myös leikkisä, sosiaalinen ja utelias. Näistä yksittäistä ominaisuutta onkin jalostuksella vaikea eristää omaksi ominaisuudekseen. Vaikkapa pelkkää koiran sosiaalisuutta on vaikea jalostaa lisää, tai ainoastaan takaa-ajoa poistaa, koska samalla useimmiten lisätään tai vähennetään ryppään muita ominaisuuksia.

Ominaisuuksista takaa-ajo voi äkkiseltään vehnällä tai kerryllä tuntua ei toivotulta, mutta koiran MH-tulosta ja arkikäytöstä vertaavissa tutkimuksissa takaa-ajo onkin osoittautunut mittaavan muuta kuin saalistustaipumusta. Edellä mainittuja ominaisuuksia samoin kuin MH-tulosten vastaavuutta arkielämässä käsitellään lähemmin juttusarjan seuraavassa osassa.

MH-luonnekuvauksen arviointilomake:

*Kennelliitto.fi » Koiraharrastukset » Kokeet ja kilpailut
» MH-luonnekuvaus » MH-luonnekuvauksen osiot*